

PRIJEDLOG

Na temelju članka 31. stavka 3. Zakona o Vladi Republike Hrvatske (Narodne novine, broj 150/2011), Vlada Republike Hrvatske je na sjednici održanoj _____ 2013. godine donijela

ZAKLJUČAK

1. U Pregovarački tim s društvom INA d.d. od strane Vlade Republike Hrvatske imenuju se:

- Ivan Vrdoljak, ministar gospodarstva, voditelj;
- Mladen Pejnović, predstojnik Državnog ureda za upravljanje državnom imovinom, član.

2. Pregovarački tim pregovore će voditi u skladu s uputama sadržanim u "Okviru za vođenje pregovora", koji je sastavni dio ovoga Zaključka.

Klasa:
Urbroj:
Zagreb,

PREDSJEDNIK

Zoran Milanović

OKVIR ZA VOĐENJE PREGOVORA

Polazna osnova

Energetska sigurnost predstavlja važnu nacionalnu sastavnicu svake zemlje pa tako i Republike Hrvatske. Dostupnost energije i energetske izvora od golemog su značaja kako za kvalitetu života stanovništva tako i za gospodarstvo i javni sektor RH.

Zakonom o energiji (NN 120/12), u svrhu zaštite interesa i sigurnosti infrastrukture za opskrbu Republike Hrvatske energijom, između ostalog utvrđeno je da objekti i infrastruktura u kojima se obavlja proizvodnja nafte i naftnih derivata, prerada nafte i naftnih derivata, transport nafte i naftnih derivata, luke i terminali za prihvatanje nafte i naftnih derivata, terminali za ukapljeni naftni plin, skladišta nafte i naftnih derivata, maloprodaja naftnih derivata na otocima i ruralnim područjima, predstavljaju objekte od interesa za Republiku Hrvatsku.

Istim zakonom utvrđena je obveza vlasnika navedenih objekata objekte održavati, tehnološki unaprjeđivati odnosno modernizirati sukladno odrednicama Strategije energetske razvoja Republike Hrvatske (NN 130/09) i interesima Republike Hrvatske.

Za Republiku Hrvatsku najznačajniji vlasnik i korisnik infrastrukture i objekata naftno – plinske industrije je INA Industrija nafte d.d. Zagreb (INA).

Od svog osnutka 1964. godine do današnjih dana INA je bila najveća i jedna od značajnijih naftnih tvrtki u zemljama regije.

Prva faza privatizacije INA-e dovršena je 2003. godine potpisom Ugovora o prodaji dionica, te zaključenjem Ugovora o međusobnim odnosima dioničara između Vlade Republike Hrvatske i MOL-a te zaključenjem Ugovora o suradnji između INA-e i MOL-a.

MOL se obvezao podržavati strateške ciljeve INA-e:

- prijenos know-how-a (licence, intelektualno vlasništvo, strani stručnjaci u timovima sa domaćim);
- nastavak razvoja djelatnosti u upstreamu, midstreamu i downstreamu u Hrvatskoj;
- razvoj downstreama u BiH, Crnoj Gori, Kosovu, Albaniji i Srbiji („SEE Markets”).

Ugovorom je MOL stekao 25% plus 1 dionicu INA-e i time postao strateški partner Republike Hrvatske u INA-i d.d. s time da je operativno upravljanje društvom ostalo u nadležnosti Republike Hrvatske dok je MOL stekao značajan utjecaj kod donošenja poslovnih

odluka kroz pravo imenovanja dva člana Uprave, za financije i nabavu koji je uključivao i pravo veta na određene odluke putem članova Nadzornog odbora koje je imenovao MOL.

Temeljem citiranih ugovora INA je trebala nastaviti poslovanje i razvijati se kao samostalno dioničko društvo u skladu sa zakonima Republike Hrvatske, uz poslovanje kao vertikalno integrirana naftno-plinska kompanija, uz daljnje razvijanje poslovnih aktivnosti u sferi istraživanja, proizvodnje, rafiniranja, veleprodaje i maloprodaje nafte i plina te proizvoda od nafte i plina.

Još jednom potrebno je istaknuti da se navedenim Ugovorom o međusobnim odnosima dioničara, MOL obvezao održavati strateške ciljeve INA-e kroz nastavak njena razvoja, istraživanje i proizvodnju nafte i plina i komercijalnih aktivnosti INA-e u Republici Hrvatskoj i regiji (tzv. jugoistočnoeuropska tržišta).

Također, MOL se obvezao podržavati razvoj i obnovu INA-inih rafinerija u Sisku i Rijeci.

Koncem 2008. godine MOL je putem javne ponude za kupnju dionica stekao dodatnih 22,1% dionica INA-e i na taj način stekao udio od 47,1% dok je Republici Hrvatskoj preostao udio od 44,8% dionica INA-e.

Dana 30.01.2009. godine MOL je s Republikom Hrvatskom zaključio Prve izmjene i dopune ugovora o međusobnim odnosima dioničara u INA Industrija nafte d.d. kojim izmjenama je u potpunosti promijenjena struktura upravljanja INA-om.

Predmetnim izmjenama utvrđen je sustav upravljanja na način da svaki od dioničara (Republika Hrvatska i MOL) ima pravo predložiti nadzornom odboru po tri člana Uprave INA-e dok je u slučaju izjednačenog broja glasova kod donošenja poslovnih odluka prevladavajući glas predsjednika Uprave kojega je predložio MOL.

Sustav upravljanja Društvom je takav da se tzv. sustavom LODO (Lista ovlaštenja za donošenje odluka) drži formalno pod kontrolom sve funkcije i segmente poslovanja INA-e.

Istim izmjenama Ugovora MOL-u je omogućeno i konsolidiranje poslovanja INA-e u svojim poslovnim knjigama.

Poslovanje INA d.d.

Iako INA ostvaruje pozitivne financijske rezultate, oni su u odnosu na naftno-plinske kompanije njene veličine i potencijala u okruženju zapravo vrlo skromni i ne odražavaju potencijale i pravo stanje poslovanja tvrtke.

Poslovni rezultati INA-e u najvećoj su mjeri rezultat prihoda koje je INA ostvarivala i ostvaruje prodajom nafte i plina iz vlastite proizvodnje u Republici Hrvatskoj ili ih je ostvarivala do uvođenja sankcija u Siriji.

Ostali segmenti INA-ina poslovanja ostvaruju velike gubitke (rafinerijsko poslovanje) ili pak simboličnu dobit (maloprodaja / benzinske postaje).

To dokazuju pokazatelji poslovanja INA-e od 2009. godine do danas:

- Ukupna proizvodnja ugljikovodika (nafte i plina) u Republici Hrvatskoj u stalnom je padu s 56,584 boe/dan u 2009. godini na 48,555 boe/dan u 2012. godini ili 14,2% manje.
- Prodaja naftnih derivata na tržištu Republike Hrvatske manja je za 24% u 2012. godini u odnosu na 2009. dok je ukupna prodaja naftnih derivata na okolnim tržištima manja za 22%,
- Pad investicija u segmentu istraživanja i proizvodnje u iznosu od 83% te rafinerija i marketinga u iznosu od 93%,
- Ukupna prerada u rafinerijama INA-e je u stalnom padu, s 5,013 milijuna tona u 2009. na 4,06 milijuna tona u 2012. godini što predstavlja 20% manju preradu,
- Ulaganja u kapitalne investicije ne realiziraju se sukladno odobrenim planovima i ostvaren je značajan pad kapitalnih investicija sa cca 3 milijarde i 100 milijuna u 2009. na 1,28 milijardi kuna u 2012. godini što je smanjenje od 59%.

Praktički je obustavljena modernizacija rafinerija - modernizacija rafinerije Sisak nije niti započela dok je završena tek prva faza modernizacije rafinerije Rijeka, a rok za dovršenje druge faze modernizacije prebačen s 31.12.2010. na 31.12.2014.

Rezultat neulaganja je zastarjelost rafinerijskih kapaciteta, smanjenje prodaje naftnih derivata, i slabljenje nacionalne energetske stabilnosti zbog nepostojanja ili nedovoljne pripremljenosti projekata u RH ili inozemstvu.

Posebno su zabrinjavajući rezultati poslovanja u 2012. godini u odnosu na 2011. godinu:

- 62% manja ukupna dobit,
- 4% manja prodaja rafinerijskih proizvoda,
- 38% manja diobi djelatnosti istraživanja nafte i plina,
- 17% niža realizacija CAPEX-a,
- 35% niža proizvodnja nafte i plina,
- 7% niža prerada nafte i kondenzata,
- 30% veći uvoz sirovina / naftnih derivata,
- 29% veći uvoz prirodnog plina.

Zbog naprijed navedenog očito je da postoje problemi u upravljanju INA-om kao samostalnom integriranom naftnom kompanijom te da postoje razlozi za žurnim preispitivanjem postojećeg modela upravljanja iz 2009. godine te se nameće nužnost otvaranja pregovora kojima za cilj treba biti uspostavljanje novog modela na temelju ravnopravnih odnosa temeljem veličine dioničkih udjela pojedinih dioničara.

Glavni Ugovor o plinskom poslovanju zaključen 30. siječnja 2009. godine karakteriziraju tri ključne obveze koje je tadašnja Vlada preuzela, a to su:

- Izdvajanje iz INA-e i otkup tvrtke Prirodni plin d.o.o. koja se bavi prodajom prirodnog plina od strane Vlade RH,
- Definiranje ugovornih uvjeta prodaje prirodnog plina od strane INA-e tvrtci Prirodni plin d.o.o. nakon njena izdvajanja iz INA-e i preuzimanja od strane Republike Hrvatske,
- Tvrtka Prirodni plin d.o.o obvezna je slijedećih 15 godina kupovati plin od INA-e od trena kad se izdvoji i prijede u vlasništvo RH.

Prema ranije provedenim analizama, preuzimanjem tvrtke Prirodni plin d.o.o., Vlada RH preuzela bi na svoj teret gubitke od nekoliko milijardi kuna iz razloga neusklađenosti otkupnih i prodajnih cijena s tržišnima, što smanjuje sigurnost opskrbe plinom u Republici Hrvatskoj.

Također, predmetnim ugovorom regulirano je pitanje koncesijskih naknada koje INA plaća na ime eksploatacije nafte i plina na području RH, a koje naknade su prema procjenama

stručnjaka nerealno nisko postavljene, te se procjenjuje da bi realizacijom predmetnog ugovora Republika Hrvatska trpjela štetu zbog smanjenih prihoda u iznosu od nekoliko stotina milijuna kuna godišnje.

Potpisom Prvog dodatka GUPP-u nisu riješeni navedeni problemi već je njihovo rješenje prolongirano za prosinac 2010. godine, a istekom toga roka RH nije preuzela društvo Prirodni plin d.o.o. iz navedenih razloga.

Pregovaračka osnova

Da bi se otklonila opasnost ugrožavanja energetske stabilnosti i sigurnosti Republike Hrvatske potrebno je žurno provesti aktivnosti u cilju uspostave novog modela upravljanja INA-om koji će omogućiti nesmetano poslovanje i razvoj toga energetske subjekta sukladno Zakonu o energiji i energetskim interesima Republike Hrvatske te Zakonu o trgovačkim društvima. Na tragu navedenog potrebno je pokrenuti postupak pregovora za sljedeće Ugovore:

- Ugovor o međusobnim odnosima dioničara od 17. srpnja 2003.
- Ugovor o suradnji između INA d.d. i MOL Plc od 17. srpnja 2003.
- Prva izmjena i dopuna ugovorima o međusobnim odnosima dioničara koji se odnosi na INA Industrija nafte d.d. od 30. siječnja 2009.
- Glavni ugovor o plinskom poslovanju od 30. siječnja 2009.
- Prvi Dodatak GUPP-u od 16. prosinca 2009.

Navedenim Ugovorima i drugim aktima definirana su sljedeća područja poslovanja koja su sastavni dio postupka pregovora:

- * Korporativno upravljanje,
- * Kontrola troškova, investicija i raspodjele dobiti,
- * Istraživanje, razvoj i proizvodnja ugljikovodika,
- * Prerada naftnih derivata,
- * Veleprodaja naftnih derivata,
- * Maloprodaja naftnih derivata,
- * Plinsko poslovanje.

U pripremi pregovora potrebno je:

- * Definirati strateški značaj INA-e za Republiku Hrvatsku glede njene energetske stabilnosti i sigurnosti opskrbe sukladno Zakonu o energiji;
- * Precizno utvrditi ugovorne uvjete pod kojima je strateški ulagač MOL Plc stekao vladajući položaj u INA-i;
- * Detaljno ocijeniti izvršenje ugovornih obveza i prihvaćenih poslovnih ciljeva od strane MOL Plc-a iz svih ugovora koji su predmet pregovora.

Kako bi se zaštitili Zakonom propisani elementi zaštite energetske neovisnosti Republike Hrvatske i njeni strateški gospodarski interesi, a u okviru otvaranja pregovaračkog procesa s MOL Plc-om imenuje se pregovarački tim Vlade Republike Hrvatske kojeg čine:

Ivan Vrdoljak, ministar gospodarstva kao voditelj tima,

Mladen Pejnović, Ravnatelj DUUDI-a kao član tima.

Pregovarački tim ima sljedeće obveze:

1. Redovito informirati o tijeku pregovora Vladu Republike Hrvatske;
2. Angažirati prema potrebi tijela državne uprave i središnja državna tijela za pripremu rada pregovaračkog tima;
3. Angažirati prema potrebi međunarodnu konzultantsku kuću (s referencama u industriji nafte i plina te izradi dubinskih poslovnih analiza) radi izrade analiza poslovanja i analiza realizacije preuzetih poslovnih obveza iz Ugovora i područja poslovanja;

Angažirati prema potrebi tim pravnih stručnjaka s međunarodnim iskustvom za analizu svih ugovora između Vlade Republike Hrvatske i MOL Plc-a.